

Annual Report 2013

 Experimentarium®
- DU BLIVER SJØVT NOK KLOGERE

Årsrapport 2013

EXPERIMENTARIUMS ÅRSRAPPORT 2013 / ANNUAL REPORT 2013

Ansvarshavende redaktør / Chief Editor Lise Rud Kinch

Redaktion / Editor Asger Høeg, Kim Gladstone Herlev, Charlotte Koldbye,

Erik Johansen, Maria Holst Mouritzen, Sofie Jorsal

Korrektur / Proof reading Amesto | Intertext

Oversættelse / Translation Amesto | Intertext

Grafisk design / Graphic design Lotte Kokfelt, Gummi Grafik

Tryk / Printing PrintDivision A/S

Fotos / Photography Thomas Cato Pedersen, Flemming Leitorp, Sarah Buthmann, Maria Holst Mouritzen,

Mathias Nielsen, Michael Schlosser, Poul Kattler

Trangravsvej 10, DK 1436 København K

Tel +45 3927 3333, Fax +45 3927 3395

info@experimentarium.dk

www.experimentarium.dk

Experimentarium er en almennyttig fond CVR-nr. 1045 5537

Experimentarium is a non-profit foundation VAT No. 10 45 55 37

Udstillingen Opfindelser blev åbnet med et brag, da H.K.H. Kronprins Frederik, formand for Industriens Fonds bestyrelse Sten Scheibye (t.v.) og adm. direktør for Industriens Fond Mads Lebech (t.h.) sprang ballonen.

Årsrapport 2013

Året 2013 blev for Experimentarium et begivenhedsrigt år med meget store beslutninger, der rækker langt ind i fremtiden.

Den omfattende udbygning af Experimentarium på Tuborg Havnevej i Hellerup blev iværksat den 1. februar 2013, og ligeledes indledte vi en kæmpe indsats med at skabe nye udstillinger og aktiviteter til åbningen af Det Ny Experimentarium i 2016.

Vi besluttede os for at leje to haller på Christiansholms Ø i centrum af København, skifte navn til Experimentarium City og flytte alle udstillinger dertil i januar 2014. Og ligeledes besluttede vi at genhuse alle medarbejdere på forskellige adresser i nærheden af udstillingen.

Experimentariums formål er at give skoler og familier store oplevelser med naturvidenskab og teknik. Det er en meget vigtig indsats, som ikke kan sættes i bero. Derfor fortsætter vi ufortrødent også i den periode, hvor vi bygger om.

Experimentarium går en utrolig spændende tid i møde.

EXPERIMENTARIUMS UDBYGNINGSPROJEKT

Siden købet af bygningen i 2008 har Experimentarium arbejdet målrettet på at skabe grundlaget for en renovering og omfattende udbygning af science-centret.

Generøse danske fonde og foreninger har i skrivende stund doneret ikke mindre end 339 millioner kroner til renovering og udvidelse af den gamle mineralvandstappehal.

Udbygningsprojektet blev iværksat den 1. februar 2013. Total-

rådgiver på projektet er CEBRA med Orbicon som underrådgiver. Bygherrerådgiver er Rambøll med Elgaard Architects som underrådgiver.

Hovedprojektet, hvor husets detaljer blev besluttet, blev gennemført fra oktober 2013 til marts 2014. Selve byggeriet vil blive iværksat i april 2014, og Experimentarium forventer at kunne flytte ind i sit renoverede og udbyggede hovedsæde ultimo 2015.

Indvielsen af Det Ny Experimentarium vil kunne ske primo 2016.

Udbygningen medfører en markant udvidelse af det samlede udstillingsareal. Indendørs skabes en stor udstillingshal på den nye tredje sal på 2.800 m² samt en fleksibel særudstillingshal på 900 m², hvilket giver Experimentarium langt mere fleksible vilkår for at præsentere nye udstillinger.

Den nye bygning opfylder et længe næret ønske, da den kommer til at rumme en udendørs tagudstilling på ca. 2.000 m².

Bygningen indeholder derudover en række nye faciliteter: Flere publikumsværksteder, en flexscene med plads til 400 personer, et uddannelses- og undervisningscenter, et konferencecenter, faciliteter til en række nye tiltag med fokus på forskning og innovation samt restaurant, café og butik.

Det Ny Experimentarium indpasses arkitektonisk i den bydel, der siden 1991 er vokset op omkring Experimentarium, og bygningen gives et spændende arkitektonisk udtryk, som signalerer 'Danmarks Science Center!'

Udbygningsprojektet

Experimentarium ønsker at rette en varm tak til de fonde og foreninger, der har støttet Udbygningsprojektet:

A.P. Møller Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Villum Fonden, Knud Højgaards Fond, Augustinus Fonden, Ole Kirks Fond, Orients Fond, Torm Fonden, Industriens Arbejdsgivere i København samt Louis Petersens Legat.

Donatorer og sponsorer 2013

Experimentarium takker de mange samarbejdspartnere og donatorer, der har støttet science-centrets virksomhed i 2012. Støtten har gavnet tusindvis af danskere, både på Experimentarium og rundt omkring i det ganske land.

Det Obelske Familiefond
TrygFonden

Novo Nordisk Fonden

Industriens Fond

Lundbeckfonden

Nordea Fonden

Egmont Fonden

DONG Energy

EU-Kommissionen

Hempelfonden

Ludvig og Sara Elsass Fond

Ministeriet for Børn og Undervisning

Otto Mønstedts Fond

Rådet for Teknologi og Innovation

Statens Kunstfond

Udenrigsministeriet

Dansk Energi

DI Energibranchen

Elforsk

E-museumspuljen

Gentofte Kommune

Ole Kirks Fond

EXPERIMENTARIUMS VISIONÆRE FREMTIDSPLANER

Det Ny Experimentarium åbner i 2016 med nye udstillinger og aktiviteter til skoleklasser, familier, turister og andre besøgende.

Experimentarium har indledt arbejdet med den Masterplan, der skal beskrive alle disse nye tiltag og bidrage til, at vi får tilvejebragt den nødvendige støtte. Masterplanen er en opgave, der går på tværs af hele organisationen og involverer medarbejdere og eksterne interessenter.

Visionen er, at Experimentariums indsats skal skabe indsigt og styrke handlekraften hos det enkelte menneske, og vi vil arbejde for, at naturvidenskab og teknik kommer til at spille en central rolle i fremtidens videnssamfund.

Experimentariums betydning skal manifestere sig som en målrettet indsats for at få interessen for naturvidenskab og teknik til at spire og gro hos den enkelte. Vi vil formidle faglige budskaber på en måde, alle kan forstå og lære af.

Den ambitiøse vision skal rummes i Det Ny Experimentarium.

STØTTE TIL EXPERIMENTARIUM

Nye udstillinger og aktiviteter bliver til i dialog med fonde, virksomheder, offentlige institutioner og forskellige organisationer, som alle har et mål med samarbejdet og med den økonomiske støtte, de yder. Og vi oplever stor forståelse for de betingelser, Experimentarium arbejder under – nemlig at gode idéer først kan realiseres, når de nødvendige midler er tilvejebragt.

Experimentarium er en erhvervsdrivende fond med et almennyttigt formål. Der er således ingen ejere, der forventer et årligt overskud. Til gengæld forventer de mange tusinde brugere, at Experimentarium tilbyder aktuelle og attraktive oplevelser.

Vi vil gøre alt, hvad der står i vores magt, for ikke at skuffe én eneste af de brugere, der møder os hver dag.

EXPERIMENTARIUM BLIVER TIL EXPERIMENTARIUM CITY

Experimentariums bestyrelse tog i maj den beslutning, at Experimentarium skulle være åben for publikum i udbygningsperioden – dog på en anden adresse end Tuborg Havnevej i Hellerup. Efter nogen søgen var vi så heldige at finde en fantastisk lokation på Christiansholms Ø – også kaldet Papirøen – i hjertet af København. Her har vi lejet to store haller, der tidligere har været benyttet til opbevaring af papir til avisproduktion.

Det er en kæmpe bedrift at flytte et helt science-center! Planlægningen gik for alvor i gang efter sommerferien, og den 1. december overtog vi de to haller. Det efterlod os ikke med ret meget tid til ombygning af hallerne. Planen var at åbne Experimentarium City 7. februar 2014 – op til vinterferien.

Det var et kæmpe puslespil at flytte Experimentarium fra Hellerup til Christiansholms Ø. Først kortlagde vi funktionerne. Hvad var vi nødt til at have med? Værksted, butik, garderobe osv. Så var spørgsmålet, hvilke udstillinger skulle vi have med, og ikke mindst, hvordan skulle hallerne på Papirøen bygges om og indrettes, så vi med stolthed kunne sige, at vi har flyttet essensen af Experimentarium ind til Kbh. City.
Thomas Krause, udstillingsdesigner

De store, gamle jernporte i facaden skulle udskiftes med glas. Der skulle etableres kontorer, depoter og toiletter, butik og entré, ventilationsanlæg, varmeanlæg og sammenhæng mellem de to haller. Og de 3.400 m² skulle disponeres, så brugernes oplevelse ville blive optimal.

Mange bemærkede i løbet af efteråret, at missionen var umulig, og at vi aldrig ville nå det. Men hvis der er noget, der motiverer Experimentariums kompetente og engagerede personale, er det svære missioner. Så alle sejl blev sat til for at komme sikkert i havn.

EXPERIMENTARIUM EKSPERIMENTERER – MED SIG SELV

Vi blev hurtigt klar over, at de kommende to år i centrum af København vil blive helt anderledes og give os en unik chance for at udforske os selv og vores formidling. Vi besluttede, at vi vil gøre en dyd ud af nødvendigheden og sætte os det mål at blive så kloge, vi kan blive, før vi flytter tilbage til Hellerup.

Experimentarium City bliver et laboratorium, hvor vi får lejlighed til at formidle på forpladsen mod havnebassinet og på den måde øve os, til vi skal formidle på taget af det ny Experimentarium.

Vi får lejlighed til at invitere andre til deltage i formidlingen i Experimentarium City – skoleklasser og studerende, kunstnere, virksomheder, fonde, interesseorganisationer og andre, der har noget naturvidenskabeligt på hjerte.

Vi vil eksperimentere med vores åbningstider og eksempelvis holde åbent indtil på aftenen hele sommeren.

Og der bliver rig lejlighed til at gennemføre andre små og store eksperimenter, som kan gøre os endnu klogere på at være Experimentarium. Al den erfaring, vi får, lover vi at tage med os ind i Det Ny Experimentarium, når den tid kommer.

Transformerende oplevelser

Experimentarium har et meget ambitiøst mål om at skabe transformerende oplevelser. En transformerende oplevelse skaber ændringer, der får os til at bryde med tidligere forestillinger og opfattelser og gør os parate til at handle og måske ligefrem ændre vores rutiner.

Experimentarium vil tilbyde oplevelser, der tager afsæt i brugernes eget liv og interesser. Vi vil gøre naturvidenskab relevant for den enkelte ved at tage fat i ting, der provokerer og overrasker, og som vi aldrig har forestillet os – selv i den vildeste fantasi.

Vi vil røre ved følelser, give sanselige oplevelser og skabe historier om den enkeltes oplevelse med naturvidenskaben. Vi vil skabe formidling, som får os alle til at tænke og handle anderledes, og vi vil vise, at naturvidenskaben spiller en rolle overalt.

Experimentariums ambitiøse mål er at få brugeren til at overveje sit liv og handlinger set i lyset af de oplevelser, Experimentarium åbnede op for. Vi tror, at et fokus på transformerende oplevelser kan hjælpe os med at skabe betydningsfuld naturvidenskabelig formidling, der rækker langt ind i fremtiden.

Papirøen inden Experimentarium City flyttede ind, og hvor de røde porter endnu ikke var skiftet ud med store vinduer.

Experimentarium sætter aftryk på lovgivningen

Undervisningsministeriet igangsatte i efteråret 2013 et omfattende arbejde med at gøre Fælles Mål for folkeskolens fag enklere, mere præcise og anvendelige for lærerne i forbindelse med reformen af folkeskolen. Experimentarium blev inviteret med i den arbejdsgruppe, som skulle forenkle Fælles Mål for naturfagene. De nye mål sætter elevernes kompetenceudvikling og læringsudbytte tydeligt i centrum, hvilket skal gøre Fælles Mål til et brugbart redskab for lærerne i arbejdet med en målstyret undervisning. Arbejdet skal i sidste ende bidrage til at højne elevernes faglige niveau.

UDSTILLINGER PÅ EXPERIMENTARIUM

Opfindelser – en idé kan forandre verden

Den 23. maj 2013 åbnede vi en helt ny, permanent udstilling med titlen Opfindelser – en idé kan forandre verden. Udstillingen sætter fokus på ny dansk teknologi og er den første udstilling af sin art på Experimentarium. Opfindelser – en idé kan forandre verden er muliggjort af en stor donation fra Industriens Fond. Udstillingen flytter med til Experimentarium City i 2014.

Dinosaurerne – følg sporet

Experimentarium præsenterede særudstillingen Dinosaurerne – følg sporet gennem hele 2013. Dinosaurer er en klassiker på Experimentarium, og udstillingen er iscenesat med en spændende og lidt uhyggelig scenografi. Udstillingen åbnede 11. oktober og blev forlænget, så den blev vist helt frem til januar 2014. Sitet tilknyttet Dinosaurerne – følg sporet benytter en lidt usædvanlig navigation, hvor den besøgende møder indholdet ved at scrolle i stedet for at klikke. Herved bevæger man sig langt ned under jordens overflade, hvor fossilerne og omfattende viden om fortidsøglerne findes. Her finder man også quiz, vendespil, Lav din egen dinosaur og en umådelig populær tegnekonkurrence.

PaNIK

Experimentariums brugere kunne i udstillingen møde tre separate opstillinger, hvor kunst og naturvidenskab mødtes. For eksempel kunne man scanne et betalingskort i caféen og via en lysinstallation få et sanseligt indtryk af de mange informationer på kortet. Dette nytænkende udstillingsprojekt med titlen PaNIK kunne opleves på Experimentarium frem til maj 2013 og var udviklet med støtte fra Kunstrådet.

Vintersport

Vintersport er et nyt tema for Experimentarium. Særudstillingen Vintersport udvikles i et tæt nordisk samarbejde med Experimentarium som projektleder. De involverede parter er Heureka (Helsingfors, Finland), VilVite (Bergen, Norge) og Tekniska Museet (Stockholm, Sverige). Vintersport åbnede 7. februar 2014 i Experimentarium City.

Lys og Farver

Lys og Farver er arbejdstitlen på en permanent udstilling. Udstillingen er støttet af Lundbeckfonden og Hempelfonden og åbner samtidig med Det Ny Experimentarium i 2016. Formålet er at øge bevidstheden og nysgerrighed omkring lysets egenskaber via en æstetisk og sanselig oplevelse.

U-lands ludo

Udstillingen U-lands ludo handler om naturvidenskab og innovation i den tredje verden. Udstillingen udvikles i samarbejde med Udenrigsministeriet (Danida) og Universe. Den eksperimenterer med en ny formidlingsform, hvor publikum arbejder i hold og på tid med at løse forskellige opgaver. Udstillingen præsenteres på Det Ny Experimentarium i 2016.

PULS

PULS er et ambitiøst forskningsprojekt, der er muliggjort af en stor donation fra Novo Nordisk Fonden. Forskningsprojek-

tet gennemføres i et tæt samarbejde med Steno Health Promotion Center og omfatter en udstilling om sund livsstil samt forskellige supplerende aktiviteter. Målet er at stimulere og understøtte dialog om bevægelse og sundhed i familien og give en fælles oplevelse med fokus på sund livsstil. Projektet involverer i udviklingsfasen familier fra Gentofte og Husum, bl.a. gennem brugen af nyudviklede designspil. Udstillingen åbner i Experimentarium City i februar 2015 og bringes med til Det Ny Experimentarium året efter.

ANDRE AKTIVITETER PÅ EXPERIMENTARIUM

Experimentarium udvikler og gennemfører en lang række formidlingsaktiviteter, der supplerer udstillingen og understøtter formålet at skabe interesse for naturvidenskab og teknik. Aktiviteterne er målrettet alle aldersgrupper – børn, unge og voksne – og foregår både i og uden for udstillingens åbningstid.

Gentofte Science Sekretariat

Experimentarium og Gentofte Kommune etablerede i 2012 et sciencesekretariat – et science-sekretariat – i daglig tale science-teamet – for kommunens grundskoler, bemandet med en medarbejder fra Experimentarium og to af kommunens naturfagskonsulenter.

Science-teamet skal udvikle og implementere lærerende fællesskaber på skolerne i Gentofte Kommune samt udvikle et tilbud, der øger gentoftelærernes brug af Experimentarium som udvidet læringsrum. Alle kommunens elever har fri adgang til Experimentarium.

Energiagent for en dag

DONG og Experimentarium udviklede i 2008 udstillingen Energi som en permanent udstilling. Som supplement til udstillingen har parterne sammen videreudviklet skoleværkstedet Energiagent for en dag. Sidste skud på stammen er en ny mobil applikation med titlen Jagten på den grønne energi.

Nyhedsproduktion

Experimentariums nyhedsredaktion omfattede ved udgangen af 2013 otte medarbejdere, som alle er involveret i produktion af naturvidenskabelige nyheder via forskellige medier: dagblade, ugeblade, magasiner, web-tv, radio m.v.

Forskningsformidling

I et tæt partnerskab med Lundbeckfonden arbejder Experimentarium på at kommunikere den forskning, som støttes af fonden. Det sker i form af artikler og events. Eksempelvis gennemførtes i 2013 en række Lundbeck Lectures med fokus på dansk forskning, bl.a. Blandt bjørne og astronauter og Mysteriet om nordboerne.

DTU Space

DTU Space ønsker at professionalisere sin kommunikation. Derfor leverer Experimentarium kommunikationsydelser til DTU Space for at styrke omverdenens viden og interesse for instituttets aktiviteter.

Presseomtale

Experimentarium opnåede i 2013 omtale til en værdi af 26,1 mio. kr. Beløbet svarer til den eksponeringsværdi, som presseaktiviteter, artikler m.v. ville have repræsenteret, hvis det havde været annoncer. TV-indslag er ikke med i udregningen.

Omtalen af Garderhøjfortet, hvor Experimentarium er driftsoperatør, svarer til en yderligere værdi på 2,7 mio. kr.

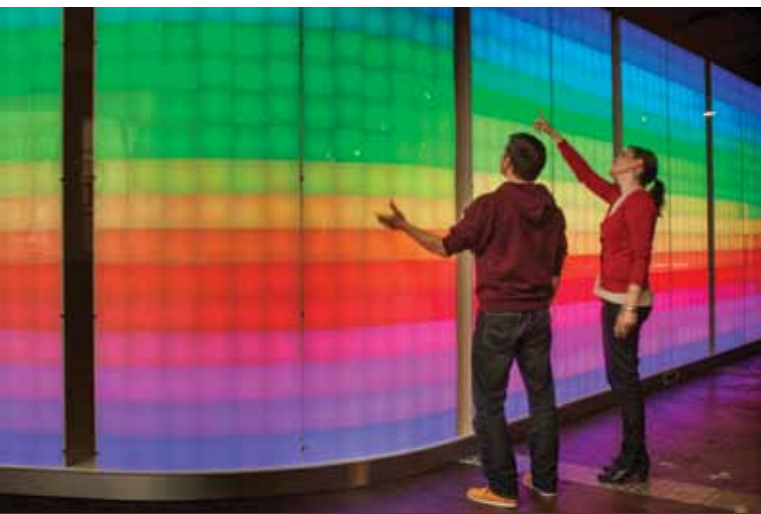

Jagten på T-rex

Det kan være ret svært at samle et helt skelet af en hund, selv om man får hjælp af en dinosaurpilot. Det viser bare, hvor vanskeligt det er at være palæontolog.

Opfindelser – en idé kan forandre verden

Den interaktive lysvæg i "Opfindelser – en idé kan forandre verden" bliver påvirket af dine bevægelser.

AKTIVITETER UDEN FOR EXPERIMENTARIUM

Experimentariums ønske, om at interessen for naturvidenskab og teknik skal spire og gro hos den enkelte, kræver en fortsat national indsats. I 2013 var Experimentarium både digitalt og fysisk til stede over hele landet.

Innovation Match

Experimentarium har etableret netværket Innovation Match med støtte fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen og 18 danske virksomheder og videninstitutioner. Netværket arbejder med at styrke den innovative tankegang og motivere teknologiske fremskridt. I 2013 afholdt netværket et kursus i innovatørens dna og en række events omhandlende ny teknologi, som ændrer markedet fremadrettet. Desuden eksperimenterede netværket med forskellige oplevelsesbaserede netværksformater.

Skolernes Innovationsdag

Experimentarium og Industriens Fond afholder en landsdækkende skolekonkurrence om innovation som en supplerende aktivitet til udstillingen Opfindelser – en idé kan forandre verden. Der er ca. 9.000 tilmeldte skoleelever, og konceptet er tiltænkt at blive afviklet tre år i træk fredag før påske. Til skolekonkurrencen udvikles et digitalt ressourcerum til undervisningen. Skolekonkurrence og ressourcerum er tillige støttet af Undervisningsministeriet.

Xciters Digital

Gennem de seneste otte år har Experimentarium videreudviklet og forfinet undervisningsmetoden Xciters, hvor elever formidler til elever. Denne metode er benyttet til at give skoletrætte elever en god oplevelse med at udføre demonstrationer og eksperimenter. Projektet er blevet til med støtte fra Det Obelske Familiefond og samarbejder med en række kommuner, bl.a. Guldborgsund, Høje-Taastrup og Frederiksberg Kommuner.

Farver

Sammen med J. F. Willumsens Museum lancerede Experimentarium i år en webportal for grundskolens 4. til 6. klasse. Portalen tager udgangspunkt i, at farvelære både har en kunstnerisk og en naturvidenskabelig indgangsvinkel. Projektet er muliggjort med støtte fra Undervisningsministeriet, e-museumspuljen samt Ole Kirks Fond.

DM i Sol

Danmarksmesterskabet i Sol – Jagten på skyggen er titlen på en national skolekonkurrence i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden. Konkurrencen blev endnu engang gennemført i 2013.

Stjerner med Hjerner

Experimentarium planlægger en serie tv-programmer i samarbejde med Danmarks Radio. Programmerne sætter fokus på kendte danske forskere, bl.a. Niels Bohr, Tycho Brahe og Niels Finsen.

Experimentariums Xciters projekt handler om at give skoletrætte elever en god oplevelse med at udføre demonstrationer og eksperimenter for deres klassekammerater.

Garderhøjfortet og Befæstningsprojektet

Garderhøjfortet åbnede med et brag i slutningen af september. Fortets interaktive udstillinger er lavet af Experimentarium, som også står for driften frem til 2015. I samarbejde med Skoletjenesten i København udbydes der skoleforløb for hele grundskolen. Skoleforløbene lader eleverne opleve fortets historie på egen krop og med alle sanser. Garderhøjfortet byder derudover på aktiviteter for hele familien og rundvisninger for grupper og foreninger.

INTERNATIONALE AKTIVITETER

Experimentarium spiller en fremtrædende rolle i både ECSITE, det europæiske netværk af science-centre og museer og ASTC, som er den amerikanske pendant. Direktør Asger Høeg var en af initiativtagerne til ECSITE, som siden etableringen for 21 år siden er vokset til at omfatte ikke færre end 400 institutioner i 50 lande. Asger Høeg er medlem af bestyrelsen for både ECSITE og ASTC. Asger Høeg modtog i oktober 2013 den, af ASTC initierede, prestigefyldte pris: The Roy L. Shafer Leading Edge Award for Experienced Leadership.

FarveLab er et nyt, digitalt undervisningsmateriale om farver, som krydser kunst og naturvidenskab.

Experimentarium spiller desuden en meget stor rolle internationalt, hvilket afspejler sig i europæiske samarbejds- og udstillingskonsortier og som partner og koordinator af en række EU-støttede projekter.

Experimentarium står i spidsen for TWIST (Towards Women In Science and Technology), som har til formål at styrke bevidstheden om kvinders rolle og repræsentation i naturvidenskab og motivere kvinder til at få en karriere inden for naturvidenskab og teknologi.

ENGINEER (BrEaking New Ground IN the Science Education Realm), skal sætte gang i fremtidens teknologiundervisning via en række undervisningsmaterialer, lærerkurser og aktiviteter. Projektet sætter fokus på ingeniørens arbejdsmetoder og den problemløsende tilgang til naturfagene i grundskolen.

NERRI (Neuro-Enhancement Responsible Research and Innovation), skal skabe debat og diskussion om de etiske konsekvenser af 'neural enhancement' (hjerneoptimering) hos og med den brede befolkning. Projektet skal bl.a. munde ud i en række anbefalinger til kommissionen.

Formålet med TWIST er at skabe gode forudsætninger for at flere piger, og også drenge, vælger den naturvidenskabelige karrierevej gennem udstillinger og aktiviteter på science-centre og museer i hele Europa.

Experimentarium City i ekspresfart

Vi havde ikke mange måneder til at forvandle de gamle lagerhaller ved Københavns havnefront til et helt nyt Experimentarium City. Men med en fantastisk indsats hele vejen rundt lykkedes det at skabe et imponerende science-center midt i København. Det er blevet til en attraktion, som både børn og voksne kan få glæde af de næste to år. Og et sted, hvor vi glæder os til at udnytte de mange muligheder, som placeringen ud til havnefronten giver. Per Velk, byggeprojektleder

RRI Tools (Responsible Research and Innovation Tools), skal arbejde for, at teknologiudvikling og forskning bliver for og med samfundet via en hidtil uset grad af dialog mellem producenter (forskere og innovatører), politikere og borgere. Experimentarium er ansvarlig for 'ligestillings-dimensionen'. Der arbejdes med 20 knudepunkter af interessenter (hubs), som dækker hele Europa.

Andre EU-projekter dækker KiiCS, som fokuserer på koblingen mellem kunst og videnskab; NetS som udbreder viden om undersøgelsesbaseret undervisning i naturfag; PLACES-projektet, som udvikler og udbreder konceptet Cities of Scientific Culture; ILLUMINATE, hvor deltagerne udskifter deres belysning til LED samt VOICES, der udvikler en innovativ og effektiv måde at høre den brede offentligheds mening om videnskabelige og teknologiske spørgsmål, der påvirker vores liv og former vores fremtid.

UDLEJNING AF UDSILLINGER

Experimentarium har faciliteter og kompetence til selv at udvikle og producere udstillinger. Nogle udstillinger er permanente, andre er midlertidige. Sidstnævnte udlejes til andre science-centre og museer. Experimentarium har lige nu seks udstillinger til udlejning.

Sport & Spinat fra 2005

Udstillingen var lejet ud til Pusat Sains Negara i Malaysia frem til september 2013. Dele af udstillingen vil herefter blive opsat i Experimentarium City.

Xtremes fra 2007

Xtremes var udlejet til Experimenta i Heilbronn, Tyskland, fra februar til november 2012. The Horniman Museum i London har lejet udstillingen frem til november 2014.

Hjernen fra 2009

Hjernen er udviklet og produceret i samarbejde med Universeum, Gøteborg, og Continium, Kerkrade. Udstillingen præsenteres på VilVite i Bergen frem til september 2013. Derefter flyttede den til Universeum i Gøteborg.

Sanser fra 2010

Udstillingen er udlejet til Naturalis i Kerkrade frem til januar 2015.

En Verden På Spil fra 2009

En Verden På Spil vises på Glomdalsmuseet, Elverum, i Norge fra august 2013 til medio 2014.

Sanser

Noget smager sødt og noget smager surt. Test din formidable smagssans og gæt smagen.

Sport og Spinat

Det handler om at få de otte kostråd serveret på et fad. Hvorfor ikke også pynte lidt op med et 'ægte' kålhoved?

En verden på spil

Midt i en orkan er det svært at fange maden, og du ender måske med at sulte.

Guide til de nysgerrige

På tur til Experimentarium City indeholder seks temature rundt i vores nye science-center. Det har været vigtigt for os at lave en enkel og inspirerende guide, som lærere og mange andre kan benytte sig af, når de skal besøge vores udstillinger. I guiden giver vi vores bedste insider-tips til Københavns nye lærerige og fascinerende udflugtsmål. Lene Hybel Kofod – projektleder, På tur til Experimentarium City

REGNSKAB

I 2013 opnåede Experimentarium 287.390 besøgende mod et budget på 323.000. Det lavere besøgstal skyldes primært en meget solrig sommer.

Regnskabet for 2013 udviser en omsætning på 66,6 mio. kr. og et underskud på 1,833 mio. kr. Experimentariums reserver udgør ultimo 2013 18,1 mio. kr. Experimentarium beskæftigede i alt 225 personer svarende til 128 mandeår.

Budgettet for 2014 er baseret på en forventning om 295.000 besøgende. Budgettet udviser et underskud på 12,8 mio. kr. Dette resultat opnås som en følge af store etableringsomkostninger i forbindelse med Experimentariums midlertidige etablering på Christiansholms Ø.

Experimentarium har i forbindelse med udbygningsplanerne frasolgt ejendommen Tuborg Havnevej 7 i Hellerup til Ejendomsselskabet Experimentarium A/S, der er etableret med henblik på at forestå ombygningen.

Der er til udbygningen af Experimentariums ejendom modtaget tilsagn fra legater og fonde på tilsammen 339 mio. kr.

Regnskabet for 2013 er revideret af BDO Statsautoriseret Revisionsaktieselskab. I tiden efter regnskabets aflæggelse er der ikke indtruffet hændelser, som har haft effekt på regnskabet for 2013.

Kim Gladstone Herlev

Annual Report 2013

The year 2013 was an eventful year for Experimentarium with some big decisions that will have an impact far into the future.

The large-scale expansion of Experimentarium on Tuborg Havnevej in Hellerup commenced on 1 February 2013, and at the same time we began a huge initiative to create exhibitions and activities for the opening of The New Experimentarium in 2016.

We decided to lease two halls located on Christiansholm in central Copenhagen, change our name to Experimentarium City and move all exhibitions there in January 2014. Meanwhile, we also decided to re-house all Experimentarium employees at various addresses in the vicinity of the new space.

Experimentarium's purpose is to provide schools and families with memorable experiences in natural science and technology. This is a very important endeavour that cannot be suspended or postponed. We will therefore continue to persevere and pursue our aims throughout the construction period. Experimentarium is entering a very exciting time in its history.

EXPERIMENTARIUM'S EXPANSION PROJECT

Since the purchase of the building in 2008, Experimentarium has worked diligently to create the basis for the renovation and comprehensive expansion of the science centre.

Generous Danish foundations and associations have, at the time of writing, donated no less than DKK 339 million for the renovation and expansion of the old mineral water bottling plant.

The expansion project began on 1 February 2013. The consultant on the project is CEBRA with Orbicon as sub-consultant.

The client advisor is Rambøll with Elgaard Architects as sub-consultant.

The main project, in which the details of the buildings were carried out from October 2013 to March 2014. The actual construction phase will commence in April 2014 and Experimentarium expects to move into its renovated and expanded headquarters in late 2015.

The dedication of of The New Experimentarium will be able to take place at the beginning of 2016.

The expansion project provides a significant expansion of the total exhibition area. Indoors, a 2,800 m² large exhibition hall will be built on the new third floor as well as a flexible 900 m² special exhibition hall, which will give Experimentarium far more flexible conditions in which to present new exhibitions.

A long-cherished wish will be realised in the new building, with the ability to hold outdoor exhibitions on the new rooftop terrace measuring approx. 2,000 m².

The new building also contains a number of new features: several visitor workshops, a flex stage with space for 400 people, a training and education centre, a conference centre, facilities for a range of new activities with a focus on research and innovation, as well as a restaurant, café and gift shop.

The New Experimentarium fits architecturally into the neighbourhood that has grown up around Experimentarium since 1991, and the building offers an interesting architectural look that signals: "Denmark's Science Centre!"

Experimentarium wishes to warmly thank the foundations and associations that have supported the Expansion Project: The A.P. Møller and Chastine Mc-Kinney Møller Foundation, the Aage and Johanne Louis-Hansen Foundation, the Villum Foundation, the Knud Højgaard Foundation, the Augustinus Foundation, the Ole Kirk Foundation, the DS Orient Foundation, the Torm Foundation, the Copenhagen Employers' Federation and the Louis Petersen Foundation.

Donors and sponsors 2013

Experimentarium wishes to thank the numerous partners and donors who have supported the work of the science centre in 2013. The support has benefited thousands of Danes, both at Experimentarium and throughout the country.

The Obel Family Foundation, the Egmont Foundation, The Danish Industry Foundation, the Lundbeck Foundation, the Nordea Foundation, the Novo Nordisk Foundation and the Tryg Foundation.

DONG Energy, the European Commission, the Hempel Foundation, the Ludvig and Sara Elsass Foundation, the Ministry of Children and Education, the Otto Mønsted Foundation, Realdania, the Danish Agency for Science, Technology and Innovation, the Danish Arts Foundation and the Danish International Development Agency.

The Danish Energy Association, the Danish Energy Industries Federation, Elforsk, the e-museum grant, Gentofte Municipality, the Ole Kirk Foundation. The Obel Family Foundation, the Egmont Foundation, The Danish Industry Foundation, the Lundbeck Foundation, the Nordea Foundation, the Novo Nordisk Foundation and the Tryg Foundation.

EXPERIMENTARIUM'S VISIONARY FUTURE PLANS

The New Experimentarium will open in 2016 with brand-new exhibitions and activities for schoolchildren, families, tourists and other visitors.

Experimentarium has begun work on the Master Plan, which will describe all of these new initiatives and contribute to obtaining the necessary support. The Master Plan is a task that spans the entire organisation and involves both employees and external partners.

The vision is that Experimentarium should contribute to creating insight and empower the individual, and we will work toward natural science and technology playing a central role in the knowledge-based society of the future.

Experimentarium's significance will manifest itself as a goal-oriented enterprise aimed at stimulating and promoting interest in science and technology in the individual. We will strive to communicate educational messages in a way that everyone can understand and learn from.

This ambitious vision is part of The New Experimentarium.

FINANCIAL SUPPORT FOR EXPERIMENTARIUM

New exhibitions and activities are realised through dialogue with foundations, businesses, public institutions and various organisations, all of which pursue a common goal with the collaboration and financial support that they offer. And we experience a great deal of understanding for the conditions under which Experimentarium operates – that good ideas can only be realised once the necessary means are made available.

Experimentarium is an independent non-profit science communication centre. There are no owners expecting annual prof-

With the move to Experimentarium City, we have temporarily shelved our pilot activities such as demos and shows. This gives us a unique opportunity to try out different tools that will enable the pilots to put even more focus on visitors. Our goal is to develop activities that visitors can participate in, so our pilots can become experts in experience-based learning.
Karsten Madsen, Science guide

its. On the other hand, the many thousands of visitors expect Experimentarium to offer topical and attractive experiences.

We will do everything possible not to disappoint even a single one of the users we encounter each day.

EXPERIMENTARIUM BECOMES EXPERIMENTARIUM CITY

In May, Experimentarium's board of directors decided that Experimentarium should be open to the public during the expansion period – but at an address different from that on Tuborg Havnevej in Hellerup. After some searching, we were fortunate to find a fantastic location on Christiansholm – also known as Paper Island – in the heart of Copenhagen. Here we have leased two large halls that were previously used for storing paper for newspaper production.

Moving an entire science centre is quite a huge endeavour! Planning began in earnest after the summer holidays, and on 1 December we took possession of the two halls. This did not

leave us very much time to complete the renovation project. The plan was to open Experimentarium City on 7 February 2014 – prior to the winter school holidays.

Future visitor figures

The large old iron gates in the façade had to be replaced with glass. It was necessary to build offices, storage areas and toilets, a gift shop and entrance, a ventilation system, heating and establish a sense of coherence between the two halls. And the 3,400 m² had to be utilised in order to create an optimal experience for the users.

During the course of the autumn, many commented that the mission was an impossible one and that we would never complete it. But if there's anything that motivates the competent and committed staff of Experimentarium, it is a challenging mission. So we set all sails toward a safe journey into harbour.

EXPERIMENTARIUM EXPERIMENTS – WITH ITSELF

We soon realised that the next two years in the centre of Copenhagen will be completely different and will give us a unique opportunity to explore ourselves and our communications. We decided that we would make a virtue out of necessity and set ourselves the task of becoming as intelligent as we can prior to the move back to Hellerup.

Experimentarium City will be a laboratory that allows us to communicate with visitors on the plaza facing the harbour, and thus practice our outdoor communication style for when we feature activities on the roof at The New Experimentarium.

We will have the opportunity to invite others to participate in the communications at Experimentarium City – schools and students, artists, the business world, foundations, community organisations and others with an interest in the natural sciences.

PaNIC

Art and natural science meet in the exhibition PaNIC. Here with “Secret of the magnetic strip” by artist Niels Bonde.

We will be able to experiment with the hours we are open to the public; for example, we can stay open late in the evening all summer long.

And there will be a wealth of opportunities to perform many, many other small and large experiments that can make us even more intelligent at ‘being Experimentarium’. We promise to take all of the experience we gain along with us to The New Experimentarium when the time comes.

Transformative experiences

Experimentarium has a very ambitious goal to create transformative experiences. A transformative experience generates changes that prompt us to break with old ideas and perceptions, making us able to act and perhaps even change our routines.

Experimentarium wants to offer experiences based on its users’ own lives and interests. We want to make natural science relevant to individuals by delving into things that provoke and surprise, and which we have never imagined - even in our wildest dreams.

Experimentarium leaves its mark on legislation

In connection with the reform of the education system, the Ministry of Education in autumn 2013 undertook a comprehensive project to make the Common Objectives for school subjects simpler, more accurate and more useful for teachers. Experimentarium was invited to join the working group to simplify the Common Objectives in the sciences. The new objectives put students’ skills and learning outcomes clearly at the centre, which should make the Common Objectives a useful tool for teachers working with goal-oriented teaching methods. The project will ultimately contribute to improving the students’ academic level.

EXHIBITIONS AT EXPERIMENTARIUM

Inventions – one idea can change the world

On 23 May 2013 we opened a brand-new permanent exhibition entitled Inventions – one idea can change the world. The exhibition focuses on new Danish technology and is the first exhibition of its kind at Experimentarium. Inventions – one idea can

We want to touch the emotions, provide sensory experiences and create stories about individual experiences with natural science. We want to create communications that make us think and act differently, and we want to show that natural science plays a role in everything.

Experimentarium’s ambitious goal is to get the user to consider his or her life and actions in the light of the experiences provided by Experimentarium. We believe that a focus on transformative experiences can help us to create meaningful natural science communications that reach far into the future.

change the world is made possible by a large donation from the Danish Industry Foundation. The exhibition will move to Experimentarium City in 2014.

Dinosaurs – follow the trail

Throughout 2013 Experimentarium presented the special exhibition entitled Dinosaurs – follow the trail. Dinosaurs are a classic at Experimentarium, and the exhibition features an exciting and slightly eerie display design. The exhibition opened on Oct. 11 and closed again in January 2014.

The website for Dinosaurs – follow the trail utilises a slightly unusual navigation system where visitors access content by scrolling rather than clicking. This allows users to delve deep beneath the Earth's surface where fossils and prehistoric lizards can be found. You will also find a quiz, a memory game, 'Make Your Own Dinosaur' and an incredibly popular drawing competition.

In different areas of the exhibition, Experimentarium visitors were able to experience three separate displays where art and science meet. For example, visitors could scan a credit card in the café and watch a light installation to get a sensory impression of the vast amount of information stored on the card. This innovative exhibition project, entitled PaNIK, received support from the Danish Arts Council and was open to visitors until May 2013.

Winter Sports

The special exhibition Winter Sports is developed in a close Nordic cooperation with Experimentarium serving as project leader. The involved parties are Heureka (Helsingfors, Finland), VilVite (Bergen, Norway) and the Museum of Technology (Stockholm, Sweden). Winter Sports opened on 7 February at Experimentarium City.

Light and Colours

Light and Colours is the working title of a permanent exhibition. The exhibition receives support from the Lundbeck Foundation and the Hempel Foundation and opens along with New Experimentarium in 2016. The goal is to increase awareness of and curiosity about the qualities of light through an aesthetic and sensory experience.

U-lands ludo

The exhibition U-lands ludo deals with natural sciences and innovation in developing countries. The exhibition is developed in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs of Denmark (Danida) and Universe. It experiments with a new form of education in which the public works in teams and on a schedule to find solutions to various issues. The exhibition will be presented at The New Experimentarium in 2016.

PULSE

PULSE is an ambitious research project made possible by a large donation from the Novo Nordisk Foundation. The research project is carried out in a close cooperation with the Steno Health Promotion Centre and comprises an exhibition on a healthy lifestyle as well as various supplementary activities. The goal is to stimulate and support dialogue on exercise and health in the family and to provide a collective experience with a focus on a healthy lifestyle. In its development phase, the project involved families from Gentofte and Husum in aspects including the use of newly developed design games. The exhibition will open at Experimentarium City in February 2015 and will be moved to The New Experimentarium during the following year.

OTHER ACTIVITIES AT EXPERIMENTARIUM

Experimentarium develops and performs a wide range of communications activities to complement the exhibitions and support the purpose of stimulating interest in natural science and

technology. The activities are targeted to all age groups – children, youth and adults – and take place both within and outside the hours the exhibition is open

Gentofte Science Secretariat

Experimentarium and Gentofte Municipality established a science secretariat in 2012 for primary schools – known as the Science Team – staffed with two employees from Experimentarium and two natural science consultants from the municipality. The Science Team is tasked with developing and implementing educational co-operation in schools in Gentofte Municipality and developing a programme to increase Gentofte teachers’ use of Experimentarium in their educational activities. All students in the municipality enjoy free admission to Experimentarium.

Energy agent for a day

DONG and Experimentarium developed an exhibition entitled Energy in 2008 as a permanent exhibition. As a supplement to the exhibition, the partners have joined to create the school workshop called Energy agent for a day. The final touch is a new mobile phone app called The Hunt for Green Energy.

News production

Experimentarium’s News Department employed eight staff members at the end of 2013, all of whom are involved in the production of natural science news through various forms of media: newspapers, weeklies, magazines, web-TV, radio, etc.

Research promotion

In a close partnership with the Lundbeck Foundation, Experimentarium works with promoting research supported by the foundation. This takes place in the form of articles and events. For example, in 2013 a number of Lundbeck Lectures were given with a focus on Danish research, including Among bears and astronauts and The Mystery of the Scandinavians.

News production/MetroXpress

MetroXpress is just one of the media outlets for which Experimentarium news editors produce natural science news. With Innovation in the School, schools are given the opportunity to train students’ innovative thinking and inventiveness in chosen disciplines that promote idea growth in the school.

Garderhøj Fort

HRH Prince Henrik and his grandchildren HH Prince Nikolai and HH Prince Felix inaugurated the Garderhøj education centre.

DTU Space

DTU Space wishes to professionalise its communications. Therefore Experimentarium delivers communication services to DTU Space to strengthen the outside world's knowledge and interest in the Foundation's activities.

Press coverage

In 2013, Experimentarium achieved press coverage valued at DKK 26.1 million. The amount is calculated as the value represented by the exposure if it had been through advertising. TV coverage is not included in the calculation.

Press coverage of the Garderhøj Education Centre, which is operated by Experimentarium, is valued at DKK 2.7 million.

ACTIVITIES OUTSIDE EXPERIMENTARIUM

Experimentarium's wish to stimulate and increase interest in natural science and technology in the individual requires a continuous national effort. In 2013, Experimentarium was present across the country in both digital and physical form.

Innovation Match

With support from the Ministry of Science, Innovation and Higher Education and 18 Danish businesses and research institutions, Experimentarium has established the Innovation Match network. The network focuses on promoting innovative thought and motivating technological progress. In 2013 the network held a course in the DNA of innovators and held a series of events dealing with new technology which will change the market in the future. The network also experimented with various experience-based network formats.

Innovation in the School

Experimentarium and the Danish Industry Foundation hold a nationwide school competition on innovation as a supplementary activity to the exhibition Inventions – an idea can change the world. Approximately 9,000 students are participating, and the concept is intended to continue for its third consecutive year on the Friday before Easter. A digital resource facility for educational purposes was developed especially for the school competition. The competition and resource facility receive support from the Ministry of Children and Education.

Xciters Digital

Over the last 8 years Experimentarium has developed and refined the Xciters educational method, in which students educate other students. This method is utilised to provide school-weary pupils with positive experiences through performing demonstrations and experiments. The project was realised through support from the Obel Family Foundation and the participation of a number of municipalities, including Guldborgsund, Høje-Taastrup and Frederiksberg.

COLOUR

Together with J. F. Willumsens Museum, Experimentarium launched a web portal this year designed for grades 4-6 in primary school. The portal is based on the idea that the study of colours has both an artistic and a natural science perspective. The project was made possible with support from the Ministry of Children and Education, the e-museum grant and the Ole Kirk Foundation.

Danish Championship in the Sun

The Danish Championship in the Sun – Seek the Shade is the title of a national school competition in cooperation with the Danish Cancer Society and the Tryg Foundation. The competition was repeated in 2013.

Stars with Brains

Experimentarium is planning a series of television programmes in partnership with the Danish Broadcasting Corporation. The programmes will focus on well-known Danish scientists including Niels Bohr, Tycho Brahe and Niels Finsen.

Garderhøj Fort and the Fortification Project

Garderhøj Fort opened with a bang at the end of September. The fort's interactive exhibitions are developed by Experimentarium, which is also responsible for developing and operating the centre until 2015. In collaboration with the Copenhagen School Service, educational programmes are offered for all primary school grades. The school programmes allow students to experience the history of the fort from the perspective of their own bodies and through their own senses. Garderhøj Fort also offers activities for the entire family and tours for groups and associations.

INTERNATIONAL ACTIVITIES

Experimentarium plays a leading role in both ECSITE, the European network of science centres and museums, and ASTC, its American equivalent. Experimentarium's Executive Director Asger Høeg was one of the initiators of ECSITE, which since its foundation 21 years ago has grown to encompass no fewer than 400 institutions in 50 countries. Asger Høeg is a member of the board of directors for both ECSITE and ASTC. In October 2013, Asger Høeg received the prestigious ASTC award: the Roy L. Shafer Leading Edge Award for Experienced Leadership.

Experimentarium continues to play a large international role, which is reflected in the European partnership and exhibition consortiums and as a partner and co-ordinator of a range of European Union-supported projects:

Experimentarium leads a project called Towards Women in Science and Technology (TWIST) which is intended to increase awareness of women's roles and representation in the natural sciences, and to motivate women to pursue careers within natural sciences and technology.

ENGINEER, BrEaking New Ground IN the Science Education Realm, is tasked with developing the technology education of the future through educational materials, teaching courses and education-related activities. The project focuses on awareness of engineering work methods and the problem-solving approach to natural sciences in primary school.

NERRI, Neuro-Enhancement Responsible Research and Innovation, aims to generate debate and discussion on the ethical consequences of 'neural enhancement' (brain optimisation) through broad societal dialogue. The project will also result in a number of recommendations to the commission.

RRI Tools, Responsible Research and Innovation Tools, aims to ensure that technological development and research are addressed and designed with society through a hitherto unmatched level of dialogue between the producers (researchers and innovators), politicians and citizens. Experimentarium is responsible for the 'equality dimension'. The co-operation is taking place with the participation of 20 hubs covering all of Europe.

Other EU projects include KiiCS, which focuses on the link between art and science; NetS, which disseminates knowledge on inquiry-based education in the natural sciences; the PLACES project, which develops and disseminates the concept of 'Cities of Scientific Culture'; ILLUMINATE, in which participants change their lighting to LED and VOICES, which develops an innovative and effective way to hear the general public's views

Sport & Spinach

It's all about getting the eight food groups on one platter. Why not add a little extra decoration with a real 'cabbage' head?

Activities in the Engineer project put the engineering profession into the school curriculum, and provide students with the opportunity to work with a problem-solving, innovative approach to the natural sciences.

on science and technology issues affecting our daily lives and shape our futures.

LEASING OF EXHIBITIONS

Experimentarium has the facilities and competences to develop and produce its own exhibitions. Some of the exhibitions are permanent while others are temporary. The temporary exhibitions are leased to other science centres and museums. Experimentarium currently has six exhibitions available for leasing.

Sport & Spinach from 2005

The exhibition was leased to Pusat Sains Negara in Malaysia until September 2013. Parts of the exhibition will later be put on display at Experimentarium City.

Xtremes from 2007

Xtremes was leased to Experimenta in Heilbronn, Germany from February to November 2012. The Horniman Museum in London has leased the exhibition until November 2014.

The Brain from 2009

The Brain was developed and produced in cooperation with Universeum, Gothenburg, Sweden, and Continium, Kerkrade, Netherlands. The exhibition was presented at VilVite in Bergen, Norway until September 2013. It was then moved to Universeum in Gothenburg, Sweden.

Senses from 2010

Senses is being presented at Naturalis in Leiden, Netherlands until January 2015.

A World in Play from 2009

A World in Play is being shown at Glomdalsmuseet in Elverum, Norway from August 2013 to mid-2014.

ACCOUNTS

In 2013 Experimentarium attracted 287,390 visitors with a budget for an expected number of 323,000. The lower visitor figures were due primarily to a very sunny summer season.

The accounts for 2013 show revenues of DKK 66.6 million and a deficit of DKK 1.833 million. The Experimentarium financial reserves amounted to DKK 20.6 million at the end of 2013. Experimentarium employed a total of 225 people, equivalent to 128 man-years.

The budget for 2014 is based on the expectation of 295,000 visitors. The budget shows a deficit of DKK 12.8 million. This is a consequence of the high installation costs of the temporary Experimentarium on Christiansholm.

Experimentarium is a science centre with a broad international perspective. We co-operate across national borders, we share experiences and spar with our partners in other countries, and this enables us to enjoy competencies that we cannot have on our own. When I meet with our international partners, I find that we are highly respected for many reasons, including our European Union projects. This allows us to be at the forefront of developing new forms of communication, new events and not least, it gives us the opportunity to be at the spearhead of learning.

Sheena Laursen, Director of Experimentarium's International Projects

In connection with the expansion plans, Experimentarium sold the property Tuborg Havnevej 7 in Hellerup to Ejendomsselskabet Experimentarium A/S, established to undertake redevelopment.

Experimentarium has received financial assurance of DKK 339 million from grants and funds for the expansion of the Experimentarium property.

The 2013 accounts were audited by BDO State-Authorised Public Accountants. No events have occurred since the presentation of the financial statements which could effect the result for 2013.

Kim Gladstone Herlev

Xcitors

Experimentarium's Xcitors project provides school-weary pupils with positive experiences through performing demonstrations and experiments for their classmates.

The Oviraptor's birthday

In 2013 it was 90 years since the Oviraptor dinosaur's skeleton was found for the first time. Since the Oviraptor looked a lot like a chicken, visitors could follow the process from egg to living animal in our incubators.

Bestyrelse/Board 2013

Jannik Johansen, formand

Peter Augustinus, næstformand

Hans Peter Jensen, Charlotte Rønhof, Lene Lange, Anders Eldrup,

Fritz Schur, Tania Groth, medarbejderrepræsentant,

Sheena Laursen, medarbejderrepræsentant,

Lotte Holm, medarbejderrepræsentant,

Karsten Ølgaard Madsen, medarbejderrepræsentant

Peter Augustinus afgik ved døden 5. april 2014. Augustinus Fonden var en af de tre stiftende fonde bag Experimentarium. Fra Experimentariums start i 1986 var Peter Augustinus et meget aktivt medlem af Experimentariums bestyrelse, og siden 1996 var han bestyrelsens næstformand. Peter Augustinus var en ildsjæl, hvis hjerte brændte for Experimentarium. Med Peter Augustinus' bortgang har Experimentarium mistet en af sine grundlæggere.

Æret være Peter Augustinus' minde.

Peter Augustinus passed away on 5 April 2014. The Augustinus Foundation was one of the three founding foundations behind Experimentarium. From Experimentarium's beginnings in 1986, Peter Augustinus was a very active member of the Experimentarium Board, and since 1996 he acted as Deputy Chairman for the Board. Peter Augustinus was a visionary who was passionate about Experimentarium. With the passing of Peter Augustinus, Experimentarium has lost one of its founders.

We honour the memory of Peter Augustinus.

Chefgruppe 2013

Asger Høeg, administrerende direktør

Kim Gladstone Herlev, viceadministrerende direktør

Lone Isaksen, udstillingschef

Hanne Haack Larsen, driftschef

Lise Rud Kinch, salgs- og marketingchef

Morten Busch, chef for medier og læring

Erik Johansen, økonomi- og administrationschef

Per Velk, chef for kommerciel afdeling

Resultatopgørelse

Resultatopgørelse

for 1. januar – 31. december 2013

Kurs: EUR 746,03, USD 541,27

beløb i 1.000 kr

Indtægter	2013	2012
Entréindtægter	24.522	28.170
Indtægter i butik og café	3.559	3.975
Salg af serviceydelser	14.472	14.084
Andre indtægter	6.291	5.326
Tilskud	13.861	20.892
Modtaget statsstøtte	3.850	4.130
Financielle poster	26	328
Indtægter i alt	66.581	76.905
Udgifter		
Andre eksterne udgifter	8.861	16.054
Personaleomkostninger	51.763	49.655
Afskrivninger	7.832	10.427
Udgifter i alt	68.456	76.136
Årets resultat	-1.875	769

Miljøregnskab	2013	2012
Elforbrug (kWh)	985.638	971.911
Fjernvarme (GJ)	5.033	5.319
Vandforbrug (m ³)	4.855	3.674

Hellerup, 13. maj 2014

Administrerende direktør Asger Høeg

Viceadministrerende direktør Kim Gladstone Herlev

Revisor BDO – Foranstående resultatopgørelse og balance er en forenklet udgave af årsregnskabet for koncernen, herunder ved udeladelse af noter.

Balance

pr. 31. december 2013

Aktiver	2013	2012
Anlægsaktiver		
Bygning, opbygning og indretning	135.395	104.935
Permanent udstilling	24.814	29.531
Inventar og udstyr	1.055	913
Driftssikringsmidler	1.152	1.520
Anlægsaktiver i alt	162.416	136.899
Omsætningsaktiver		
Varebeholdninger, igangværende arbejde	852	1.122
Tilgodehavender	100.634	84.045
Likvide beholdninger og værdipapirer	21.328	7.679
Omsætningsaktiver i alt	122.814	92.846
Aktiver i alt	285.230	229.745
Passiver	2013	2012
Egenkapital		
Grundkapital	300	300
Dispositionsfond	17.793	8.201
Egenkapital i alt	18.093	8.501
Gæld		
Leverandører af varer og tjenesteydelser	5.613	2.427
Periodeafgrænsningsposter	235.291	190.891
Anden gæld	26.233	27.926
Gæld i alt	267.137	221.244
Passiver i alt	285.230	229.745

Income Statement

Income Statement

for 1 January – 31 December 2013

Rate of Exchange: EUR 746,04, USD 565,91 amounts in DKK 1,000

Income	2013	2012
Admission revenue	24,522	28,170
Shop and café sales	3,559	3,975
Sale of services	14,472	14,084
Other income	6,291	5,326
Contributions from fundraising	13,861	20,892
State subsidy	3,850	4,130
Financial entries	26	328
Total income	66,581	76,905
Expenses		
Other external expenses	8,861	16,054
Salaries and wages	51,763	49,655
Depreciation	7,832	10,427
Total expenses	68,456	76,136
Net income for the year	-1,875	769

Environmental audit	2013	2012
Electricity consumption (kWh)	985,638	971,911
District heating (Gj)	5,033	5,319
Water consumption (m ³)	4,855	3,674

Hellerup, 13th May 2014

Executive Director Asger Høeg

Deputy Executive Director Kim Gladstone Herlev

Auditor BDO – The above income statement and balance sheet is a simplified version of the financial statement, including by omitting the notes.

Balance Sheet

As at 31 December 2013

Assets	2013	2012
Non-current assets		
Building modifications, installations	135,395	104,935
Main exhibition	24,814	29,531
Equipment	1,152	913
Endowment funds	74,652	1,520
Total non-current assets	162,416	136,899
Current assets		
Inventories and work-in-progress	852	1,122
Accounts receivable	100,634	84,045
Cash and bonds	21,328	7,679
Total current assets	122,814	92,846
Total assets	285,230	229,745
Capital and liabilities	2013	2012
Capital		
Foundation capital	300	300
Liquid reserve fund	17,793	8,201
Total capital	18,093	8,501
Liabilities		
Accounts payable, trade	5,613	2,427
Deferred expenses	235,291	190,891
Other liabilities	26,233	27,926
Total liabilities	267,137	221,244
Total capital and liabilities	285,230	229,745

Samfundsregnskab

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Betalinger fra Experimentarium til samfundet									
Indeholdt A-skat, AM- og SP-bidrag og ATP	12.223.224	14.369.901	15.415.008	15.733.499	15.952.261	16.082.619	16.241.409	18.444.339	19.150.991
Nettobetaling af moms (reduceret moms, vi ikke får fradrag for)	1.763.306	1.265.297	847.016	994.475	624.456	676.602	998.873	1.271.092	409.622
Lønsumsafgift	822.005	1.075.013	572.322	875.128	0	0	0	0	0
Energiafgift på el	478.555	411.120	457.827	559.036	357.786	396.483	590.833	605.039	702.021
Ejendomsskat	439.805	462.967	484.649	254.227	0	0	0	0	0
Betalinger til samfundet i alt	15.726.895	17.584.298	17.776.822	18.416.365	16.934.503	17.155.704	17.831.115	20.320.470	20.262.634
Betalinger modtaget fra samfundet									
Driftstilskud fra det offentlige	3.200.000	3.200.000	3.200.000	4.108.960	4.070.000	4.100.000	4.130.000	4.130.000	3.850.000
Tilskud fra det offentlige til særudstillinger, projekter m.v.	1.375.504	1.330.793	3.986.908	1.410.945	2.493.028	1.392.521	4.100.213	4.609.610	4.659.102
Refusion vedr. Flexjobbere m.v.	1.707.976	2.525.291	2.278.503	2.273.660	2.157.717	2.498.465	3.044.899	2.804.551	2.471.994
Refusion, sygedagpenge m.v.	697.991	1.301.049	1.744.757	703.220	904.286	1.151.778	875.519	1.290.021	775.921
Betalinger fra samfundet i alt	6.981.471	8.357.133	11.210.168	8.496.785	9.625.031	9.142.764	12.150.631	12.834.182	11.757.017
Nettobetaling til samfundet	8.745.424	9.227.165	6.566.654	9.919.580	7.309.472	8.012.940	5.680.484	7.486.288	8.505.617

Som det kan ses af ovennævnte, bidrager Experimentarium positivt til samfundet med et betydeligt beløb.

En samfundsregnskabsmodel, udarbejdet i samarbejde med ODA (Oplevelsesudvikling i Danske Attraktioner) viser, at vore 287.000 gæster i 2013 skabte en om-

sætning på 80 mill. kr., hvoraf 78 mill. kr. omsættes i lokal- og hovedstadsområdet.

Det betyder, at Experimentarium er med til at skabe 107 arbejdspladser i kommunen og andre steder i landet, som bidrager med 28 mill. kr. til de offentlige kasser i form af skatter og afgifter m.v.

Social Accounts

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Payments from Experimentarium to society									
Tax and contributions withheld at source	12,223,224	14,369,901	15,415,008	15,733,499	15,952,261	16,082,619	16,241,409	18,444,339	19,150,991
Net VAT payments (VAT that cannot be passed on)	1,763,306	1,265,297	847,016	994,475	624,456	676,602	998,873	1,271,092	409,622
Payroll	822,005	1,075,013	572,322	875,128	0	0	0	0	0
Energy tax on electricity	478,555	411,120	457,827	559,036	357,786	396,483	590,833	605,039	702,021
Property tax	439,805	462,967	484,649	254,227	0	0	0	0	0
Total payments to society	15,726,895	17,584,298	17,776,822	18,416,365	16,934,503	17,155,704	17,831,115	20,320,470	20,262,634
Payments received from society									
State operating subsidy	3,200,000	3,200,000	3,200,000	4,108,960	4,070,000	4,100,000	4,130,000	4,130,000	3,850,000
Subsidies for temporary exhibitions and projects	1,375,504	1,330,793	3,986,908	1,410,945	2,493,028	1,392,521	4,100,213	4,609,610	4,659,102
Reimbursement for flex-job workers, etc	1,707,976	2,525,291	2,278,503	2,273,660	2,157,717	2,498,465	3,044,899	2,804,551	2,471,994
Reimbursement, sickness benefits, etc.	697,991	1,301,049	1,744,757	703,220	904,286	1,151,778	875,519	1,290,021	775,921
Total payments from society	6,981,471	8,357,133	11,210,168	8,496,785	9,625,031	9,142,764	12,150,631	12,834,182	11,757,017
Net payments to society	8,745,424	9,227,165	6,566,654	9,919,580	7,309,472	8,012,940	5,680,484	7,486,288	8,505,617

As can be seen from the above figures, Experimentarium makes a significant positive contribution to society.

The social accounts model developed in co-operation with EDDA (Experience Development of Danish Attractions) shows that in 2013 our 287,000 visitors gener-

ated a turnover of DKK 80 million, of which DKK 78 million was spent in the local and greater Copenhagen areas.

This means that Experimentarium has contributed to creating 107 jobs in the municipality as well as other places throughout the country, and contributes over DKK 28 million to public funds in the form of taxes and other payments.

Experimentariums præsidium

Jannik Johansen
Formand Experimentariums Bestyrelse
og Præsidium
Rektor, Ph.D., Frederiksberg Gymnasium

Anders Bondo Christensen
Formand, Danmarks Lærerforening

Anette Nissen
Fhv. Uddannelses- og centerleder

Anja Cetti Andersen
Lektor, Dark Cosmology Center, NBI, KU

Anja Philip
Projektchef, cand.scient., Forbrugerrådet

Anna Haldrup
Vicedirektør, Forskning & Innovation, COBIS,
Københavns Universitet

Anne-Lise Christensen
Professor em.

Anne-Marie Engel
Forskningschef, Ph.D., Lundbeckfonden

Anne-Marie Levy Rasmussen
Direktør, Corporate Affairs, GlaxoSmithKline A/S

Anne-Marie Skov
Vice President, Carlsberg A/S

Anne Mette Rahbæk
Direktør, Kulturstyrelsen

Annette Toft
Vicedirektør, Fødevarer & Landbrug

Ben Mottelson
Professor, NORDITA

Bent Nielsen
Adm. direktør, Arktisk Institut

Bente Klarlund
Professor, overlæge, dr.med., Rigshospitalet

Bente Kold-Christensen
Lærer, medl. af skolebestyr., Maglegårdsskolen

Bertel Haarder
Æresmedlem af Præsidiat
Forhenværende minister, folketingsmedlem,
Folketinget

Bjarne Lundager Jensen
Adm. direktør, Vindmølleindustrien

Caj Olsen
Fhv. rektor

Carsten Mortensen
Adm. direktør, Dampskibsselskabet NORDEN A/S

Charlotte Bagger Brandt
Kunststyrelsen, bestyrelsesformand, Institut for
Samtidskunst

Christine Antorini
Børne- og undervisningsminister, cand.comm.
Ministeriet for Børn og Undervisning

Conni Simonsen
Rektor, Ingeniørhøjskolen, Aarhus Universitet

Ditlev Helmer Engel
Adm. direktør, Vestas Wind Systems A/S

Dorte Olesen
Adm. direktør, UNI•C

Eigil Steen Pedersen
Direktør

Eivind Kolding
Direktør

Else K Hoffmann
Docent, August Krogh Institutet, Københavns
Universitet

Eske Willerslev
Professor, Københavns Universitet

Eva Davidsson
Lektor, Aarhus Universitet

Hans Egmont-Petersen
Fhv. direktør, Egmont Fonden

Hans Toft
Borgmester, Gentofte Kommune

Helene Sørensen
Lektor, Institut for Curriculumforskning (MONA),
Danmarks Pædagogiske Universitet

Helge Kastrup
Seminarielektor, Professionshøjskolen UCC

Henrik Hougs
Civilingeniør

Jens Morten Hansen
Statsgeolog, GEUS – Danmarks og Grønlands
Geologiske Undersøgelse

Jens Rostrup-Nielsen
Forskningsdirektør, Haldor Topsøe A/S

Jesper Rasmussen
Direktør, Norsker & Co

Jørgen Mads Clausen
Adm. direktør, Danfoss A/S

Kaare Lund Rasmussen
Lektor
Kemisk Institut, Syddansk Universitet

Katherine Richardson
Prodekan, Det Naturvidenskabelige Fakultet,
Københavns Universitet

Katia Knipschildt Østergaard
Direktør, Horesta

Leo Højsholt-Poulsen
Uddannelseschef
UNI-C

Linda Nielsen
Professor, dr.jur., Juridisk Fakultet, Københavns
Universitet

Lise Skanting
Konsulent, Danmarks Pædagogiske Universitet

Lise Wied Kirkegaard
Sekretariatschef, cand.jur., Det Etske Råd

Lone Frank
Videns.medarb, cand.scient., Weekendavisen

Mads Peter Villadsen
Rektor, Rosborg Amtsgymnasium & HF

Malte Olsen
Lektor, H. C. Ørstedts Institut, Københavns
Universitet

Marianne Achiam
Adjunkt, cand.scient., Københavns Universitet

Martin Ghisler
Adm. direktør, dr.phil., GEUS – Danmarks og
Grønlands Geologiske Undersøgelse

Martin E. Vigild
Bachelordekan, Danmarks Tekniske Universitet

Minik Rosing
Museumsdir, lic.scient., Statens Naturhistoriske
Museum/Geologisk Museum

Ole Mørk Lauridsen
Adj.professor, Danmarks Tekniske Universitet

Ole Gunnar Mouritsen
Professor, dr.scient., MEMPHYUS,
Center for Biomembran Fysik

Per Dal Jensen
Studielektor, Gentofte HF

Peter Norrild
Fhv. seminarirektor

Pia Nyring
Rektor, Øregaard Gymnasium

Preben Kragelund
Fhv. Direktør, Team Danmark

Rie Troelsen
Lektor, cand.scient., Syddansk Universitet

Steen Tage Langebæk
Landsrettsagfører, Experimentariums Præsidium

Stefan Hermann
Rektor, Professionshøjskolen Metropol

Susanne Stubgaard
Rektor, Næstved Gymnasium & HF

Søren Duus Østergaard
Afdelingschef, IBM Nordic (hovedkontor)

Tine Eiby
Redaktør, Weekendavisen

Torben Greve
Professor, dr.med.vet, Den Kgl. Veterinær-
& Landbohøjskole

It på farten

At flytte al vores it fra Experimentarium i Hellerup og få det til at fungere i både den nye udstilling og på vores kontorer på andre adresser har været en spændende og udfordrende proces. Heldigvis er det hele faldet på plads uden de store sværds slag. Alle folk på Experimentarium har været særdeles forstående, og sammen har vi hurtigt løst de problemer, der uundgåeligt er opstået.
Claus Heine, it-leder

En ny oplevelses-ø

I august 2013 kunne det ikke længere holdes hemmeligt: Papirøen ville få nye beboere og Experimentarium var iblandt. Politiken bragte den første store artikel om planerne med Papirøen, og i tiden efter var hverdagen præget af mange samtaler med journalister, som fandt vores flytning spændende. I efteråret blev kommunikationsplanen udformet i takt med, at planerne for flytningen af udstillingerne faldt på plads. Interessen for vores flytning vedblev og resulterede i flere reportager i dagbladene op mod åbningen af Experimentarium City.
Allan Jensen, marketing

